

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Asiel en Migratie
T.a.v. de heer G. van den Brink
Postbus 20301
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 6 mei 2026

betreft Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer COM(2026)45

ons kenmerk 180760

Geachte heer Van den Brink,

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel/ JBZ-Raad (I&A/ JBZ) heeft met belangstelling kennisgenomen van de mededeling COM(2026)45 van de Europese Commissie met de Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer, die de beleidskoers voor de komende vijf jaar uitzet.¹ De leden van de fracties van **Volt** en de **PvdD** leggen naar aanleiding hiervan graag de navolgende vragen aan u voor.

De leden van de fracties van Volt en de PvdD hebben met zorg kennisgenomen van de kabinetsappreciatie van de aan de orde zijnde mededeling.² Deze leden onderschrijven de noodzaak van een gemeenschappelijke Europese aanpak, maar maken zich ernstige zorgen over de richting die de strategie inslaat. Naar het oordeel van deze leden dreigt het Europees asiel- en migratiebeleid steeds verder af te drijven van de humanitaire en rechtsstatelijke grondslagen waarop de Europese Unie behoort te zijn gestoeld. De strategie ademt een toon van beheersing en controle, terwijl fundamentele beschermingsverplichtingen voortvloeiend uit het EU-Handvest van de Grondrechten, het Vluchtelingenverdrag en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en Fundamentele Vrijheden (EVRM) onderbelicht blijven. Ook in de appreciatie van de regering missen deze leden een kritische toetsing aan die verplichtingen. De leden stellen de regering dan ook de volgende vragen.

Migratiediplomatie en inzet van drukmiddelen

De leden van de fracties van Volt en de PvdD constateren dat de regering inzet op een breed instrumentarium richting derde landen, waaronder visummaatregelen en handelsinstrumenten. Deze leden maken zich zorgen dat dit instrumentarium in de praktijk leidt tot afspraken waarbij mensenrechtenbescherming wordt opgeofferd aan migratiedoelstellingen.

---

¹ E dossier [E260010](#).

² Kamerstukken I 2025/26, 32 317, PY, p. 2-3.

datum 6 mei 2026

ons kenmerk 180760

blad 2

1. Kan de regering nader toelichten onder welke voorwaarden en binnen welke kaders deze instrumenten worden ingezet? Op welke wijze wordt geborgd dat zij in lijn blijven met internationale mensenrechtenverdragen?
2. In hoeverre acht de regering het risico aanwezig dat partnerschappen met derde landen in de praktijk een asymmetrisch of dwingend karakter krijgen, waarbij landen worden gedwongen tot medewerking onder economische druk?
3. Is de regering bereid in de Raad te pleiten voor een verplicht en onafhankelijk monitoringsmechanisme voor elk migratiepartnerschap en voor opschorting van een partnerschap bij vastgestelde structurele mensenrechtenschendingen?
4. Op welke wijze wordt democratische controle op deze afspraken – zowel op nationaal als op Europees niveau – gewaarborgd?

Terugkeerhubs en het veilig-derde-landconcept

De leden van de fracties van Volt en de PvdD maken zich ernstig zorgen over de positieve grondhouding van de regering ten aanzien van terugkeerhubs en het veilig-derde-landconcept. Naar het oordeel van deze leden bestaat een reëel risico dat deze constructies neerkomen op het uitbesteden van beschermingsverantwoordelijkheid aan landen met aanzienlijk lagere beschermingsnormen, hetgeen in strijd kan zijn met het non-refoulementbeginsel en artikel 18 van het EU-Handvest.

5. Kan de regering concreet uiteenzetten hoe terugkeerhubs en het veilig-derde-landconcept zich verhouden tot het non-refoulementbeginsel en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dat overdracht naar een derde land alleen rechtmatig acht indien individuele garanties zijn gegeven en effectief rechtsmiddel beschikbaar is?
6. Welke criteria hanteert de regering bij het aanmerken van een land als 'veilig derde land'? Hoe wordt voorkomen dat verantwoordelijkheid voor asielbescherming feitelijk wordt overgedragen aan landen met een gebrekkig rechtssysteem?
7. Is de regering uitsluitend bereid in te zetten op terugkeerhubs waarbij onafhankelijk toezicht, toegang voor UNHCR en onafhankelijke rechtsbijstand gegarandeerd zijn?

Digitalisering, AI en grensbeheer

De leden van de fracties van Volt en de PvdD constateren dat de regering sterk inzet op digitalisering en de toepassing van artificiële intelligentie in grensbeheer. Deze leden benadrukken dat technologische innovatie niet mag leiden tot schendingen van grondrechten en dat het risico op discriminatie en etnisch profileren bij geautomatiseerde risicoanalyse reëel en gedocumenteerd is.

8. Welke concrete grondrechtenwaarborgen stelt de regering als harde voorwaarde bij de inzet van AI-systemen in grensbeheer, mede gezien de vereisten van de AI-verordening?
9. Hoe wordt het risico op discriminatie en etnisch profileren bij informatiegestuurd optreden gemitigeerd en door wie wordt hierop onafhankelijk toezicht gehouden?
10. Welke rol ziet de regering voor het Europees Grondrechtenagentschap (FRA) bij de uitrol van nieuwe technologieën aan de EU-buitengrens? Pleit Nederland actief voor versterking van die toezichthoudende rol?

datum 6 mei 2026

ons kenmerk 180760

blad 3

Implementatie en evaluatie van het Europees asiel- en migratiepact

De leden van de fracties van Volt en de PvdD erkennen het belang van een werkend gemeenschappelijk asielstelsel, maar wijzen erop dat snelheid van implementatie nooit ten koste mag gaan van individuele rechtsbescherming. Deze leden vrezen dat grensprocedures onder druk van hoge instroomaantallen in de praktijk ontaarden in geautomatiseerde afwijzing zonder inhoudelijke beoordeling.

11. Op welke wijze borgt de regering dat grensprocedures in alle lidstaten worden geïmplementeerd met inachtneming van het recht op een eerlijke behandeling en effectieve toegang tot rechtsbijstand, ook voor kwetsbare groepen zoals kinderen en slachtoffers van mensenhandel?

Terugkeerbeleid en veiligheidssituatie in landen van herkomst

De leden van de fracties van Volt en de PvdD onderschrijven het belang van een rechtmatig terugkeerbeleid, maar maken zich zorgen dat de nadruk op het verhogen van terugkeercijfers leidt tot afname van individuele rechtsbescherming en tot terugkeer naar gebieden die feitelijk niet veilig zijn.

12. Op welke wijze voorkomt de regering dat een eenzijdige focus op terugkeercijfers leidt tot druk op individuele beoordelingsprocedures en vermindering van rechtsbescherming?
13. Op welke wijze wordt de actuele veiligheidssituatie in landen van herkomst, aantoonbaar en individueel meegewogen bij terugkeerbesluiten? Wie oefent hierop onafhankelijk toezicht uit?

Arbeids- en talentmigratie

De leden van de fracties van Volt en de PvdD nemen kennis van de positie van de regering ten aanzien van arbeidsmigratie en delen de zorgen over arbeidsuitbuiting. Deze leden benadrukken dat uitbreiding van arbeidsmigratieroutes gepaard moet gaan met stevige handhaving van arbeidsrechten.

14. Op welke wijze wordt voorkomen dat uitbreiding van arbeidsmigratie leidt tot toegenomen risico's op uitbuiting, met name bij derdelanders in kwetsbare sectoren?
15. Welke aanvullende maatregelen acht de regering noodzakelijk om eerlijke arbeidsvoorwaarden en effectieve integratie te waarborgen?

De leden van de fracties van Volt en de PvdD benadrukken met kracht dat een Europees migratiebeleid dat zijn eigen grondrechtelijke grondslagen uitholt, op de lange termijn noch houdbaar noch legitiem is. Effectiviteit en humaniteit sluiten elkaar niet uit, maar dat vereist dat mensenrechtennormen als harde voorwaarden worden gehanteerd, niet als sluitpost. Genoemde leden zien uit naar een beantwoording die recht doet aan de ernst van deze vragen.

datum 6 mei 2026

ons kenmerk 180760

blad 4

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en zij verzoeken u deze binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief te mogen ontvangen.

Hoogachtend,

A.W.J.A. van Hattem

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad